

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-08-53603 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

בפני כב' השופט אסף זגורי

בעניין הקטין: פלוני (קטין)

ובעניין שבין:

התובעים:
1. אלמוני נושא דרכון זר
2. אלמונית

נגד

הנתבעים:
1. משרד הפנים
2. פרקליטות מחוז צפון

החלטה בדבר בדיקה גנטית לבדיקת קשרי הורות

בני זוג שאחד מהם חסר מעמד בישראל, מביאים ילד לעולם ומבקשים כי בית המשפט יכריז על אבהותו על סמך הסכמתם.

המדינה מתנגדת ודורשת בדיקה גנטית להוכחת קשרי ההורות ודורשת להשית הוצאות הבדיקה על התובעים אשר מתנגדים לכך.

על מי תושטנה הוצאות הבדיקה הגנטית? זוהי השאלה המונחת לפתחי.

א. רקע:

1. בפניי תביעה להצהרת אבהות ורישום בהתאם במשרד הפנים, אשר הוגשה מטעם התובעים בעניינו של הקטין, פלוני (להלן: "הקטין").

2. יש לציין כי בעוד האם והקטין הינם אזרחי ישראל, הרי שהאב (התובע 2) הינו בעל דרכון XXX וחסר אזרחות ישראלית. אי לכך, יש לתביעה זו השלכות רחבות היקף וזאת כנטען בהרחבה בתגובת ב"כ היועמ"ש מיום 17/8/10, המקובלת עלי.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-08-53603 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

3. בתגובתו לעיל טען ב"כ היועמ"ש, כי יש להורות על עריכת בדיקה גנטית באשר זו הראייה הטובה והמובהקת ביותר לבירור אבהות הקטין. עוד הוסיף ב"כ היועמ"ש, כי בהקשרן של נסיבות תיק זה והשלכתן לא רק על הקטין כי אם גם על הוריו ו**בפרט על האב**, קל וחומר כי יש לדרוש ראיות אובייקטיביות ברמת מהימנות הגבוהה ביותר, קרי באמצעות בדיקה גנטית שבהוצאותיה יישאו התובעים.
4. לסיכום תגובתו הודיע ב"כ היועמ"ש, כי כל עוד לא תבוצע בדיקה גנטית כאמור, הוא מתנגד לרישום האב הנטען כאביו של הקטין.
5. הודעת היועמ"ש הועברה לתגובת התובעים אשר מסרו, כי הם מותירים את עניין ביצוע בדיקת הרקמות לשיקול דעת בית המשפט, אך מנגד ביקשו להשית את הוצאות הבדיקה, על היועמ"ש.
6. לשיטתם, מקום שתביעה לאבהות מוגשת בהסכמה, אין מקום לקיים בדיקה גנטית שכן די בהסכמה כדי ליתן פסק דין.
7. אין בידי לקבל עמדה זו של התובעים. פסק דין בתביעה לאבהות טומן בחובו השלכות מרחיקות לכת הן ביחס לקטין והן ביחס להוריו ובהקשר זה אין לי אלא לקבל טענות ב"כ היועמ"ש במלואן.

ע"א 548/78 אלמונית נ' פלוני, פ"ד לה(1) 736 ; ***

תמ"ש (ת"א) 72470/98 פלוני נ' פלוני, [פורסם באתר פסק דין]. ***

סיכום ביניים:

8. הוראות סעיפים 3(ד) ו-28 לחוק מידע גנטי, התשס"א – 2000, קובעות כי, **לא תיערך בדיקה גנטית להורות או קשרי משפחה אלא לפי צו של בית המשפט לענייני משפחה.**
9. לאור עמדת ב"כ היועמ"ש, **הסכמתם של התובעים**, נסיבות תיק זה והוראות ההלכה הפסוקה, על בירור האבהות בתיק זה להיעשות באמצעות בדיקה גנטית.
10. השאלה היחידה שנותרה במחלוקת היא סוגיית מיהות הצד שיישא בעלויות הבדיקה והיא תידון כעת הן באספקלריה כללית והן בשים לב לנסיבות הקונקרטיות של תיק זה.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-08-53603 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

ג. הטעמים המבססים השתת חיוב הבדיקה גנטית על התובעים:

11. אף לעניין החיוב בעלויות הבדיקה, סבורני כי צודק ב"כ היועמ"ש בעמדתו, אם כי טעמי מעט שונים הם מטעמיו ואבאר;

12. הגם שאין בחוק מידע גנטי לעיל משום קביעה באשר לצד שעליו לשאת בהוצאות הבדיקה, נראה כי לא יכול להיות חולק שעל הוצאות אלו להיות מוחלות על התובעים ואבאר מדוע:

12.1. ראשית, ועניין זה נכון ביחס לכל תובענה הכרוכה בהוצאות הנלוות להוכחת עובדותיה או עילותיה, הרי שנטל הראיה כורך בחובו גם את עלויות "הפקתה". רוצה לומר, כי התובעים הגישו התובענה ועליהם נטל הראיה, בחינת, "המוציא מחברו – עליו הראיה". יש ועמידה בנטל מצריכה עלויות כספיות וזהו חלק ממחיר ההליך המשפטי.

ראה: ע"מ (ירושלים) 564/04 מדינת ישראל נגד ב.ש.ש. (פורסם בנבו)

12.2. שנית, בנסיבותיו של תיק אבהות בפרט, ביצוע בדיקה גנטית הפך להיות חלק כמעט אינהרנטי מההליך, בייחוד שעה שנלוות לתביעה לאבהות השלכות לא רק ביחס לקטין אלא גם ביחס להוריו ומעמדם, כפי שבמקרה דנן ומקום שנדרשת רמת הוכחה מוגברת. מקום שרמת הוכחה מוגברת זו מביאה למתן צו לקיום בדיקה גנטית לבירור קשרי הורות, הרי שפועל יוצא מכך הוא שעל התובע לממן את ההוצאה הכרוכה בכך.

ראה גם: ע"מ (י-ם) 564/04 מדינת ישראל נ' ב.ש.ש. [פורסם בנבו מיום 27.9.04], פסקה 5 לפסק הדין של כב' השופט י. שפירא.

12.3. שלישית, מחוקק המשנה הגביל את תעריף הבדיקה במסגרת תקנות מידע גנטי (תעריף מרבי לבדיקה גנטית לקשרי משפחה), התשי"ע – 2010. תקנות אלו מלמדות על שני אלה:

12.3.1. ראשית, מחוקק המשנה מתחשב בבעלי דין בתביעות אבהות ומגביל תעריף הבדיקה (תקנה 2(א) לתקנות לעיל).

12.3.2. שנית, מחוקק המשנה נתן דעתו למעמד הנבדקים, כך שהתעריף נקבע בהתאם למעמדם ואזרחותם (ראה תקנה 5 לתקנות לעיל).

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-08-53603 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

12.4. מכאן שפרשנות תכליתית של החקיקה תומכת אף היא בהשתתפות עלות בדיקת גנטית לבירור קשרי הורות על התובעים.

12.5. רביעית, יש לשקול בהקשרה של תביעה מעין זו שיקולים מערכתיים המשפיעים על מלאכת האיזון בשאלת מיהות הנושא בנטל הכספי של ביצוע הבדיקה, מקום שאחד הצדדים אינו בעל אזרחות ישראלית;

אלה מובילים למסקנה, כי לא נכון להטיל על הציבור לשאת בעלות ביצוע בדיקות גנטיות בגין הליכים משפטיים כגון דא, בוודאי לא ככלל.

12.6. אטעים כי **בנסיבות רגילות מקום ששני הצדדים אזרחי ישראל**, מקובלת עלי בהקשר זה גישת כב' השופט פ. מרכוס בתמ"ש 19600/06 ג.נ. **נ' היועמ"ש** [פסק דין], לפיה :

"אם המדינה אינה חוקרת בכל דרך שהיא את מהימנות הצהרות המבקשים, כי אז יש לראות את התביעה כמוכחת, לא רק במאזן הסתברויות אלא גם מעבר לספק סביר, ולפיכך, ניתן להצהיר על האבהות של התובע מבלי להורות על ביצוע בדיקת האבהות".

12.7. יחד עם זאת, בתביעות שבהן אחד הצדדים אינו אזרח ישראל ופסק הדין בעניין האבהות עלול להקרין גם על מעמדו ועל סוגיית שהייתו בישראל, הגישה מחמירה יותר עם אותו תובע וביטוי לכך מצאנו בפסק הדין המחוזי שניתן בע"מ (ירושלים) 564/04 לעיל :

"אכן, בתביעת אבהות יכול בית המשפט לפסוק אף ללא צורך בביצוע בדיקת רקמות, ואולם ישנם מקרים שהמשיב, בדין, דורש הוכחה ברורה וחד משמעית בטרם יתן הסכמתו להכרה באבהות על משמעויותיה, ובמיוחד כשלדבר השלכה לקבלת מעמד בישראל, על פי חוק מרשם האוכלוסין, תשכ"א – 1965 וחוק הכניסה לישראל תשי"ב-1952. "ההדגשה שלי א.ז.)"

12.8. זאת ועוד, במקרה דנן זולת הצהרת הצדדים ותעודת נישואין אין כל ראיה נוספת התומכת בטענותיהם, והם אף לא עתרו להביא ראיות אחרות זולת בדיקה גנטית. כל שטענו היה, כי הסכמתם מספקת למתן פסק דין.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 10-08-53603 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

- 12.9. דומה, שהכלל הנובע מן המקובץ הוא שמקום שבו אין ראיות כלשהן זולת הצהרת בעלי הדין מחד גיסא ויש הסכמה לביצוע בדיקה גנטית מאידך גיסא, הרי שיהא על התובעים לשאת בנטל עלות הבדיקה או לפחות להשתתף בה באופן משמעותי ביותר.
- 12.10. אין בכך כדי לקבוע באופן חלוט ונחרץ, כי תמיד כך יהא הדין ותהא התוצאה. ברם דומה, כי נדרשות נסיבות יוצאות דופן לשם חיוב הנתבעים בהליכים אלה בעלות הבדיקה. נסיבות שכאלה לא הוכחו בפניי.
- 12.11. למעט הטענה כי מדובר 'בבדיקה שעלויותיה גבוהות', לא הניחו התובעים ראיות כלשהן למצב כלכלי המצדיק הטלת הוצאות הבדיקה על קופת המדינה.
- 12.12. יש לשים לב עוד לכך שהצדדים מיוצגים בידי עורך דין פרטי ולא באמצעות הלשכה לסיוע משפטי והדבר מהווה אינדיקציה נוספת ליכולתם לשאת בעלויות הבדיקה. זאת ועוד, במקרה של ייצוג באמצעות הלשכה לסיוע משפטי, משולמות בדרך כלל הוצאות הבדיקה בסיוע ובמימון משרד המשפטים המעניק את הייצוג (שוב מהווה הדבר ביטוי מערכתי לתפיסה שהנטל הכספי הכרוך בביצוע בדיקה גנטית הוא לפתחו של התובע).

ד. התוצאה :

13. אשר על-כן, ניתנות בזאת הוראות כדלהלן :
- 13.1. גבי אלמונית ומר אלמוני **נושא דרכון זר** ביחד עם הקטין **פלוני** מופנים, לבדיקת אבהותו של אלמוני למעבדה לסיווג רקמות במכון לאימונולוגיה בבית החולים רמב"ם.
- 13.2. **הצדדים יפנו לתיאום הבדיקה באמצעות גברת גדעוני**
- 13.3. **הוצאות הבדיקה תשולמנה במלואן ע"י התובעים.**
- 13.4. לאחר שתגיע חוות הדעת מתבקשת תגובת הצדדים לעניין מתן פסק דין על סמך ממצאי הבדיקה.
- 13.5. ככל שחוות הדעת תקבע כי התובע מתאים להיות אביו של הקטין, כי אז יודיעו הצדדים עמדתם בעניין קביעת שם משפחתו של הילד במשרד הפנים.

ניתנה היום, ל' בתשרי התשע"א, 8 באוקטובר 2010, בהיעדר הצדדים.
ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים כלשהם.

בית משפט לענייני משפחה בטבריה

תמ"ש 53603-08-10 פלוני (קטין) ואח' נ' אלמונים

אסף זגורי, שופט